

Sala Gran
Facultat de Geografia i Història
Universitat de Barcelona
C / Montalegre 6-8
Barcelona

Comitè científic:

David Martínez, Isidro Dubert, Cristina Borderías, Llorenç Ferrer, Jordi Ibarz, Ricardo García Orallo, Ricardo Franch, Fernando Mendiola, Santiago de Miguel Salanova, Ernesto López Losa, Luisa Muñoz-Abeledo, José A. Nieto, Juan D. Pérez Cebada, Miguel Pérez de Perceval, Paula Rodríguez Modroño, Andrés Sánchez Picón, Carmen Sarasúa, Susana Serrano Abad, Margarita Vilar.

Comitè organitzador:

Lisard Palau, Tura Tusell, Eduard Page, Adrià Velasco i Alba Masramon

Secretaria i contacte

Lisard Palau. tig@ub.edu

Més informació: <http://www.ub.edu/tig/en-curs>

XX JORNADES D'HISTÒRIA DEL TREBALL

Grup d'Història del Treball, Institucions i Gènere

IV SEMINARI REHT

El servei domèstic en perspectiva històrica. Entre la precarietat i la mobilitat social en els segles XIX i XX.

Barcelona, 29 i 30 de juny 2023

Arxiu fotogràfic de Barcelona

Organitzen

Col·laboren

Sala Gran
Facultat de Geografia i Història
Universitat de Barcelona
Montalegre 6-8
08001 Barcelona

Dijous, 29 de juny

9.00. Inauguració de les Jornades d'Història del Treball

Sessió 1: Les treballadores de la llar en perspectiva històrica.

1a. Les serventes en els mercats de treball. .

9.30 - 11.30

Moderador: Carmen Sarasúa

Mònica Borrell i Tura Tusell (UB): Qui contracta a les serventes? La demanda del servei domèstic a Barcelona (1848-1930)

David Martínez i Manuel Martínez (UGR): Les serventes en els mercats de treball de les capitals andaluses (1859-1930). Immigració, subsistència i desigualtat social.

Arantza Pareja (UGR): De professió "labores propias". Evolució i característiques del servei domèstic a Bilbao durant el primer terç del segle XX.

Antònia Morey i Andreu Seguí (UIB): Criades i serventes en una economia insular de caràcter industrial. Menorca (1920-1930).

Alejandra Brito (U. Xile): El treball domèstic en els registres censals: entre la visibilitat i la invisibilitat de les xifres i les experiències. Xile 1895 - 1960.

11.30-12.00. Cafè.

1b. Serventes, mercats matrimonials i mobilitat social.

12.00 - 13.30

Moderador: José Antolín Nieto

Ricard Garcia (UB) i Dignoris Mateo (UdG): El treball assalariat femení prematrimonial com a factor de mobilitat social: les criades rurals de la regió de Girona a finals del segle XVIII.

Josep Mas (UdG): «Per a millor col·locar-se en matrimoni». Les soldades de les criades dels masos com a mecanisme per millorar la seva dot. (la Selva, c.1775-1825).

Àngels Solà (UB) i Yoshiko Yamamichi (Keio University, Japó): Treballar de serventes i casar-se amb un artesà. Barcelona, 1770-1820.

Manolo González, Josu Hernando, Joseba Urrutikoetxea i Susana Serrano (UPV/EHU): Criades i obreres. Mercat matrimonial, mestissatge i promoció social en els orígens de la modernització urbana-industrial basca. La Ría de Bilbao, 1860-1900.

13.30-15.30. Dinar.

1c. Migració, servei domèstic i mobilitat social.

15.30 - 17.00

Moderador: David Martínez

Antero Ferreira (Casa de Sarmiento -CITCEM-FLUP): El servei domèstic a Guimarães (1799-1845).

Santiago de Miguel i Javier San Andrés (UCM): Dinàmiques i trajectòries de mobilitat i inserció laboral del servei domèstic femení a Madrid i Guadalajara (1860-1936).

Enrique Tudela (UOC): Dones migrants andaluses i servei domèstic en Barcelona durant el primer franquisme.

Diego Latorre (UCM): "Por mucho que diga el Montepío yo soy una criada": El servei domèstic com a expectativa de mobilitat social incompleta (1959-1979).

Sessió 2: El servei domèstic a les institucions

17.30 - 18.30

Moderador: Isidro Dubert

Pilar Erdozain (UZ), Ricardo Hernández (UVA), Antonio Miguel Linares (UEX) i Àngel Ignacio Aguilar (UAM): Els criats/des de les incloses d'Espanya segles XVIII-XIX: les cures quotidianes dins de les institucions i l'educació dels nens i les nenes exposats com a futurs treballadors del servei domèstic.

Ricardo Hernández (UVA), Pilar Erdozain (UZ) i Juan José Martín (UBU): La integració social dels exposats de les Incloses de León, Burgos i Pamplona com a criats/des en llars rurals i urbanes (segles XVIII-XIX).

Javier San Andrés (UCM): Les serventes de la Inclusa de Guadalajara (1860-1936): entre la domesticitat i la mercantilització del sector.

Marta Alija (USC): El servei domèstic a les institucions de la beneficència provincial lleonesa (1869-1930).

Reunió de la Red Española de Historia del Trabajo REHT (18.30-20.00)

Divendres, 30 de juny

Sessió 3: Els criats rurals: treballadors domèstics o treballadors agrícoles?

9.00 - 10.30

Moderador: Juanjo Romero

Isidro Dubert (USC): Mercats de treball i servei domèstic a la Galícia rural, 1752-1900.

Llorenç Ferrer-Alòs (UB): Anar de mosso. Treball agrícola i mobilitat social a la Catalunya dels masos a la segona meitat del segle XIX.

Ramon Molina (UIB): Entre el servei domèstic i la especialització agrícola: gañanes i missatges a les grans explotacions agràries mallorquines (1860-1936).

Inés Brasão (IPL/UNL, Portugal): Famílies creuades: narratives del treball domèstic i agrícola a la primera meitat del segle XX a Portugal.

10.30-11.00. Cafè.

Sessió 4. Treballs i funcions del servei domèstic.

11.00 - 13.00

Moderador: Luisa Muñoz -Abeledo

Adrià Velasco (UB): "A on va l'amo va el criat, i a on va la mestressa segueix la cambrera": el servei domèstic de Barcelona a través del Calaix de Sastre del baró de Maldà (1769-1819).

Joaquim Puigvert (UdG): L'estiueig de les burgesies i el servei domèstic a la Catalunya contemporània, 1900-1936.

Alba Masramon (UB): La Borsa de Treball Domèstic de l'Institut de la Dona que Treballa. Barcelona (1920-1936).

Aritza Saenz del Castillo (UPV/EHU): Cap a la professionalització del servei domèstic durant el Franquisme. El Montepío Nacional del Servei Domèstic.

Jordi Ibarz (UB) i Enric García (MMB): Treball domèstic a bord dels bucs mercants. Patges d'escombra, "los granujas destinados en las embarcaciones para su limpieza y aseo" en el treball marítim espanyol (1860-1920).

Sessió 5: Taula rodona. El servei domèstic. Una revisió a llarg termini.

13.00 - 14.30

Moderador: Cristina Borderías

Amb Isidro Dubert (USC), Victoria López Barahona (UAM) i David Martínez (UGR).